

DECEMBAR , 2016.

BILTEN

Poljoprivredne
stručne
službe
Srbije

Republika Srbija
Ministarstvo poljoprivrede i
zaštite životne sredine

Sektor za ruralni razvoj www.psss.rs

Cene voća i povrća na kvantaškim i zelenim pijacama

Cene žive stoke na stočnim pijacama u Srbiji

Cene žitarica i stočne hrane u Srbiji

Orah-Terminalno i lateralno plodonošenje

Korišćenje travnjaka i pašnjaka u organskoj poljoprivredi

Prednosti gajenja krmnog bilja na oranicama i travnjacima

Održavanje zemljišta u voćnjaku

Rizici u poslovanju poljoprivrednog gazdinstva

Objavite ponudu svojih poljoprivrednih proizvoda

Tehnički urednik
Valentina Aleksić,
dipl.ing. melioracija
zemljišta i voda

IZDAVAČ:

**POLJOPRIVREDNA
STRUČNA I
SAVETODAVNA SLUŽBA
“POLJOSERVIS” D.O.O.
KNJAŽEVAC**

Knjaza Miloša 75
19350 Knjaževac
tel.019/730-888

E-mail:poljoservis@yahoo.com

S a d r Ź a j

Naslovi /autori	Strana
1. Orah-Terminalno i lateralno plodonošenje - Sanja Čokojević	1-2
2. Korišćenje travnjaka i pašnjaka u organskoj poljoprivredi-Nedeljko Pipović	2-3
3. Prednosti gajenja krmnog bilja na oranicama i travnjacima -Srđan Cvetković	3-4
4. Održavanje zemljišta u voćnjaku–Valentina Aleksić	5-6
5. Rizici u poslovanju poljoprivrednog gazdinstva – Dragan Kolčić	7
6. Agroponuda / STIPS	8-14

Tiraž: 150 primeraka

Orah-Terminalno i lateralno plodonošenje

Sorta je bitan uslov za uspeh svake biljne proizvodnje a posebno voćarske, jer se radi o višegodisnjim zasadima pa svaka greška pri podizanju ima velike posledice. Kod

oraha je to posebno izraženo. Za dobar rod oraha potrebno je da se opraš i oplodi preko 70% cvetova (kod jabuke je npr. dovoljno oko 15%), a to se pored ostalog može postići izborom sorti koje će se dobro oprašivati.

Različiti su tipovi plodonošenja oraha :

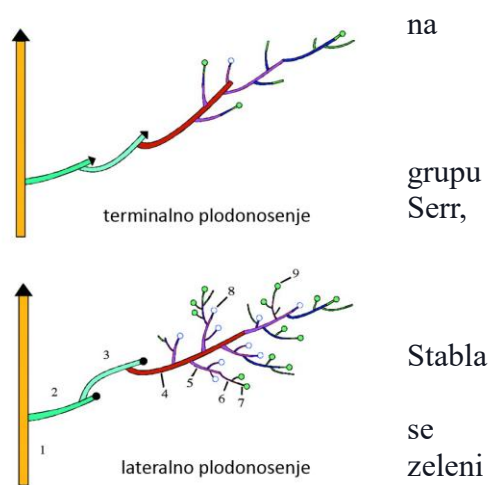

1. Terminalno plodonošenje – mešoviti pupoljci nalaze se isključivo na vrhu jednogodišnjih grančica. Jaka apikalna dominacija sprečava grananje i inhibira razvoj bočnih pupoljaka. Plodovi su zbog toga uglavnom na periferiji krune. U ovu grupu spadaju većina sorti koje se gaje kod nas - skoro sve francuske (Franquette i dr.) i istočnoevropske sorte (Šejnovo i dr.) pa i domaće selekcije (Šampion, Srem, Tisa, Mire, Medveđa). Stabla ovog tipa su uglavnom bujna, te traže manju gustinu sadnje. Pri formiranju poboljšane piramidalne krune (modifikovana centralna osovina), orah se sadi na rastojanju 12m, a pri oformljavanju kotlaste krune (vaze) na 15m, raspoređeni u jednakostranični trougao. Orezivanje se radi ručno, jer terminalni tip oraha rađa na vrhovima grana, pa bi mašinskim orezivanjem rod bio uništen.

2. Prelazni tip plodonošenja – mešoviti pupoljci su raspoređeni terminalno – na vrhu jednogodišnjih grančica, ali se mogu naći i po 1-2 pupoljka ispod njih – lateralno. Apikalna dominacija je slabije izražena, a grananje bolje nego kod prve grupe. U ovu grupu spada npr. američka sorta Hartley i domaće selekcije Bačka i Novosadski kasni. Udeo plodova koji se formiraju na mlađarima iz lateralnih mešovitih pupoljaka je 5-20%. Prinos po stablu kod sorti prelaznog tipa plodonošenja je veći nego kod sorti sa terminalnim tipom plodonošenja. Kruna se formira kao poboljšana piramidalna (modifikovana centralna osovina) ili kotlasta (vaza). Ručno orezivanje. Od bujnosti stabla zavisi gustina sadnje, ali rastojanje ne bi trebalo da je manje od 12 m do 15 m u slučaju vaze, raspoređeni u jednakostranični trougao.

3. Lateralni tip plodonošenja – mešoviti pupoljci nalaze se ne samo terminalnim i subterminalnim pozicijama letorasta (jednogodišnjih grančica), već i lateralno skoro čitavom dužinom grančice. Apikalna dominacija je slaba, a grananje dobro. Udeo plodova koji se formiraju na mlađarima iz lateralnih pupoljaka je 50-90%. U ovu grupu spadaju veći broj američkih sorti kao što su Chandler, Tulare, Pain, Pedro, Forde, Gillet, Ivanhoe, Robert Livermore, Sexton, Solano, Sunland, Vina i Tehama, francuske sorte Lara, Fernette i Fernor, bugarska sorta Izvor 10, ruska sorta Ideal Saratovski i domaće selekcije Novosadski kasni rodni i Rasna (lateralna rodnost 60%). su po pravilu slabe bujnosti, što omogućava gustu sadnju u vidu pravougaonog 4x8 ili 6x8m, tj. i do 312 stabala po hektaru. Da bi obezbedila insolacija u kasnijim godinama i sprečilo spajanje krosnji, živi zidovi, koje formiraju gusto sađeni redovi, intenzivno se mašinski orezuju svake godine. Tako i se dodatno pospećuje stvaranje bočnih izdanaka i povećava rodnost. Kruna se formira kao piramidalna (centralna osa, bez rezanja vrha u prvim godinama). Orezivanje se vrši priključkom za traktor koji se nalazi pod malim uglom u odnosu na vertikalnu, kako bi donje grane bile osvetljenje, čime se značajno štedi na ljudskom radu kvalifikovanih orezivača. Uprkos izuzetno velikoj rodnosti, zbog slabe bujnosti stabala, prinos sorti oraha sa lateralnim rodnom je manji po stablu, ali najveći po hektaru i kreće se u rasponu od 4,5 do 5 t/ha, pa čak i više.

Kako se orah orezuje mašinski?

Orezuje se svake 3 godine, ali ne iste godine stablo sa obe strane, pošto onda ne bi bilo roda. Praktično se orezuje svaki drugi red, pa sledeće godine onaj propušteni, a onda se to ponavlja u ritmu od 3 godine. Znači svako stablo se orezuje sa jedne strane ove godine, sa druge strane sledeće godine i tako svake tri godine se ponavlja svaka strana.

Evo i nekih primera o količini prinosa po hektaru s obzirom na tip plodonošenja, način orezivanja i razmak sadnje:

Franquette, terminalni tip plodonosenja, pri intenzivnom (sa masinskim orezivanjem, polivanjem, djubrenjem) uzgajanju, sadnji **8x8m**, u **10-toj** godini ...**3200 kg/ha**

Franquette, terminalni tip plodonosenja, pri polu-intenzivnom uzgajanju, sadnji **10x10m**, u **10-toj** godini ...**1700 kg/ha**. Izgleda dosta vise nego nase terminalne sorte, ali svakako ne 50 kg po stablu.

Lara, lateralni tip plodonosenja, pri intenzivnom (sa masinskim orezivanjem, polivanjem, djubrenjem) uzgajanju, sadnji **4x8m**, u **8-oj** godini ...**6000 kg/ha**

Fernor, lateralni tip plodonosenja, pri intenzivnom (sa masinskim orezivanjem, polivanjem, djubrenjem) uzgajanju, sadnji **4x8m**, u **8-oj** godini ...**3205 kg/ha**

Poznavajući načine plodonošenja oraha ,kao i sortiment možemo odabrati adekvatne sorte i primeniti pravilne načine rezidbe za što bolji,kvalitetniji i veći rod u našim zasadima oraha.

Sanja Čokojević,dipl.inž.voćarstva i vinogradarstva

Korišćenje travnjaka i pašnjaka u organskoj poljoprivredi

Pravilna ishrana i redovna ispaša su način da sačuvamo zdravlje životinja. Pašnjaci, liivade i travnjaci se mogu koristiti ispašom i košenjem. Prinosi sa naših livada ili pašnjaka su niski. Prosečan prinos sena sa naših prirodnih pašnjaka su 0.5 t/ha, a prirodnih livada 2.1 t/ha. Sa sejanih livada se dobije oko 10t/ha. Pašnjaci obezbeđuju hranu bogatu belančevinama, ugljenim hidratima, mineralima i vitaminima. Grlo od 550 kg popase dnevno 30 - 100 kg zelene hrane.

Maksimalna koncentracija stoke na pašnjaku iznosi 200, izuzetno do 400 grla. Preporučeno je 1000 kokica nosilja na 1 ha pašnjaka, travnatog ispusta; Broj priplodnih pataka ne sme preći 100 grla /ha. Pašnjak površine 1ha se može opteretiti sa 40- 60 gusaka, a na hektar dobrog pašnjaka dolazi 150 ćuraka. Uspešnost pašnjaka se može meriti proizvodnjom mleka ili mesa sa 1 ha. Pašnjak je dobar ako se sa njega može proizvesti 4000 - 10000 kg mleka ili 400 - 700 kg mesa.

Od domaćih životinja Ovce najviše koriste kabastu hranu. Na prirodnim pašnjacima koriste oko 80% zelene mase, a na kultivisanim sejanim travnjacima i više. Prema nekim podacima od oko 600 pašnjačkih biljaka ovce jedu oko 570 vrsta, goveda kao veliki probirači samo 56 vrsta, a konji 82 vrste. Na 1ha dobrog pašnjaka može da se napasa oko 80- 150 ovaca, na srednje dobrim 60 – 100, a na slabijim svega 30-60 ovaca.

Brzina regeneracije trava je različita u zavisnosti od godišnjeg doba. Ovaj podatak moramo znati da bi se pravilno koristio pašnjak ili livada. Najintenzivniji je porast trava u maju, junu i to od 5- 8 mm na dan. Znači da se regeneriše za 15- 24 dana. U julu i avgustu porast je oko 4 mm dnevno, znači da regeneracija traje 25- 30 dana.

Septembra i oktobra meseca regeneracija trava je veoma usporena. Trave rastu svega 1 - 3 mm dnevno, regenerišu se za 30-60 dana.

Kako se životinje ponašaju na pašnjaku?

Pri obilju paše ovce pasu oko 7 časova dnevno i popasu oko 700- 800 g zelene trave na čas. Kako trave sazrevaju vreme paše se produžava. Suštinski ovce produženom pašom i do 11.5 sati dnevno nadoknađuju smanjenje travne mase koju mogu da popasu.

Neka istraživanja su pokazala da krave u 24 h na neograničenoj paši, prosečno utroše za čupanje trave (jer goveda čupaju, a ne pasu) 10 časova, za preživanje 7, a odmaranje 5h. Životinje većinom vole da pasu rano ujutru i kasno popodne, ili uveče. Ne vole da pasu kada intenzivno pada kiša ili kada je najtopliji deo dana.

Na pašu se životinje moraju postepeno navikavati 8 - 10 dana. Treba im dati seno pre izlaska na pašnjak. Teranje stoke na rosnu i mokru travu može dovesti do naduna i drugih problema. Rosna i mokra trava je najlakši način prenošnja raznih parazitarnih obolenja, pogotovu metilja. Najbolje je da dužina trave bude 15 cm, između ostalog i zbog toga što se praziti uglavnom zadržavaju na nižim delovima biljke. Ovce spadaju u rizičnu grupu, jer pasu i niže delove biljaka. Pašnjak bi trebao da se odmara 6 meseci zbog mirisa balege i urina pa životinje nerado pasu. Prekomerna ispaša i zagađenje zemljišta uzrokovano životinjama, broj životinja koje se gaje na organskoj farmi treba da bude ograničen. U organskoj stočarskoj proizvodnji broj grla po jedinici površine sme da proizvede najviše 170 kg azota po ha. Ovu količinu azota, proizvede u proseku 14 jaganjaca do 6 meseci starosti, ili 13.3 ovce ili koze, 2 krave u laktaciji, 6.5 priplodnih krmača ili 230 nosilja, 580 pilića za tov ili 120 ćurana.

Domaće životinje instiktivno ne jedu otrovne i škodljive biljke. Najčešće se otruju ili razbole mlade životinje i životinje koje su prvi put na paši, kao i životinje donešene iz drugih krajeva.

Nedeljko Pipović, dipl.ing. stočarstva

Prednosti gajenja krmnog bilja na oranicama i travnjacima

Kada govorimo o proizvodnji kvalitetne krmne stocne hrane, treba napomenuti da se jani travnjaci koji u sebi sadrže izbalansiran odnos leguminoza i trava obezbeđuje kvalitetan obrok stoci i sa aspekta energetskih i proteinskih potreba. Leguminoze koje imaju visok sadržaj proteina, minerala i karotina su odlična dopuna travnim vrstama koji imaju niži sadržaj proteina, ali su bogatije ugljenim hidratima. Leguminoze se zbog ekoloških uslova, posle 2-3 godine iskorišćavanja izgube iz travnjaka i travno-leguminozne smeše postaju samo travne smeše. Gajenjem trava i leguminoza u smeši dobija se veća produkcija biljne mase u odnosu na pojedinačne vrste i leguminoza i trava. To je posledica boljeg korišćenja viška stvorenog u procesu azotofiksacije i boljeg iskorišćavanja sunčeve energije usled ravnomernijeg vertikalnog rasporeda biljaka. Učesće leguminozne komponente od oko oko 30 % pokrovne vrednosti može da zameni 120-150 kilograma azota po hektaru.

Pre osnovne obrade dobro očistiti njivu od korova(najbolje totalnim herbicidima. Osnovnu obradu obaviti u jesen što dublje, od kvaliteta osnovne obrade zavisi da li ćete u proleće predsetvenu obradu izvršiti samo setvospremačima ili ćete koristiti i tanjirače, zemljište treba da je što je moguće više usitnjeno. Setvu obaviti žitnim sejalicama uz obavezno valjanje useva nakon setve. Kod nas je u praksi najčešći rok setve sejanih travnjaka početkom aprila u nizijskom delu ili krajem aprila u brdsko-planinskom delu postoji i drugi rok setve sejanih travnjaka koji se kod nas slabo ili skoro nikako ne

koristi, a to je početak septembra i ovaj rok setve svuda gde je moguće treba primenjivati, zbog niza svojih prednosti u odnosu na aprilski. Njegove prednosti su sledeće: kao prvo racionalniji je jer zemljište ne stoji slobodno a manja je samim tim i mogućnost njegovog zakorenjavanja, kao drugo biljke se bolje ukorenjavaju i postiže se bolji sklop biljaka i kao treće u narednoj godini imamo punu eksploataciju sejanog travnjaka što nije slučaj sa travnjakom sejanim u aprilu jer se kod njega u prvoj godini gubi prvi otkos koji čini i do 70% prinosa godišnje. Ako želimo kvalitetan sejan travnjak, sa maksimalnom eksploatacijom, đubrenje treba prilagoditi leguminoznoj vrsti, kako bi se ona što duže zadržala u smeši. Takođe nisu iste vrste i norme đubrenja svake godine iz razloga što se sa godinama iskorišćavanja menja i sadržaj komponenti u smeši, a samim tim i vrste i norme primenjenih đubriva. Upravo zbog baziranja đubrenja na leguminoznoj komponenti u smeši, u godini zasnivanja najveću pažnju treba obratiti na P i K, iskustveno, norme ovih đubriva ne bi trebalo da u godini zasnivanja prelaze 60 kg/ha. Prilikom doziranja N u godini zasnivanja travnjaka treba imati u vidu dve stvari, kao prvo ne treba dati veliku količinu N jer bi tada trave brzo potisnule leguminoze iz smeše, što nije cilj, a leguminoze imaju sposobnost vezivanja atmosferskog N i na taj način ga unose u zemljište. Iskustveno ta doza N koja se primenjuje u godini zasnivanja travnjaka trebalo bi da bude između 30-50 kg/ha. Narednih godina, kako se smanjuje udeo leguminoza u smeši trebalo bi primenjivati NPK hraniva u kojima je odnos 2,3:1:1. Kod prihranjivanja sejanih travnjaka treba posebnu pažnju obratiti na sledeće, ako je vegetacioni period travnjaka duži potreba za prihranjivanjem je veća i što je udeo leguminoza u smeši veći potreba za prihranjivanjem je manja. Praktično, ako imate 3 otkosa godišnje 1/3 planiranog N dodati posle prvog otkosa, nikako posle drugog ili trećeg. Takođe ako Vam je udeo leguminoza u smeši 30% i više ne treba prihranjivati, a ako je 20-30 % treba dodati putem prihranjivanja ne više od 30 kg/ha N.

Kvalitetan sejan travnjak može u našim uslovima dati do 10 t/ha sena ili do 50 t/ha zelene mase. Sejani travnjaci se mogu iskorišćavati putem ispaše, putem košenja i spremanja senaže i silaže. Biološka raznovrsnost i polimorfnost vrsta iz familija Fabaceae i Poaceae koja ulazi u sastav smeša omogućavaju veliki broj kombinacija po različitim osobinama i namenama. Ključno pitanje u određivanju kompozicija svake smeše namenjene proizvodnji stočne hrane je izbor i odnos leguminoznih vrsta prema travama. Želja da u smeši bude što više leguminoza, zbog njihovog kvaliteta i azotofiksacije, je značajno ograničena ekološkim uslovima gde su sejani travnjaci najzastupljeniji – u brdsko-planinskom području. U našim uslovima se uglavno koriste lucerka, crvena detelina i žuti zvezdan. Najveće ograničenje za veći deo lucerke u smešama i njeno duže održavanje su kisela zemljišta, a za crvenu detelinu kratak život, a za žuti zvezdan mala kompetitivna sposobnost. Zato je najčešći slučaj da već posle prve, a naročito posle druge godine korišćenja, leguminozno-travne smeše postaju samo travne. Udeo leguminozne komponente u smeši treba da bude 20-30% pokrovnosti. Za razliku od leguminoza, kod kojih je broj vrsta mali, a ograničenja uslova spoljne sredine veća, kod trava postoji veliki izbor vrsta. To omogućava da se prave smeše sa precizno zadatim karakteristikama po dužini korišćenja, nameni, kvalitetu i intezitetu proizvodnje.

Preporučuju se sledeće trave kao vodeće u smešama:

za prifarmske, intenzivne sisteme – italijanski i engleski ljulj

za terene sa visokim nivoom podzemnih voda – visoki vijuk

za suvlja i peskovita zemljišta – bezosni vlasen

za lakša zemljišta u brdskom području – francuski ljulj,

za dublja i plodnija – ježevica i livadski vijuk

za planinsko područje- mačiji rep, a ostale vrste, među njima i niske (crveni vijuk, rosulje, livadarke), kao pratilice za bolju popunu prostora.

Održavanje zemljišta u voćnjaku

Održavanje zemljišta u voćnjaku ima za cilj stvaranje optimalnih uslova za razvoj korenovog sistema. Obradom zemljišta u datim agroekološkim uslovima se uspostavlja povoljan vodni, vazdušni i toplotni režim kako bi se mnogi procesi u zemljištu nesmetano odvijali. Koji će se način održavanja zemljišta primeniti u datim agroekološkim uslovima, zavisi od niza faktora: od količine padavina, nagiba terena, sorte, podloge, sistema gajenja, da li se zasad navodnjava ili ne, tipa i plodnosti zemljišta itd.

U praksi se najčešće primenjuju sledeći načini održavanja zemljišta:

1. čista obrada (jalovi ugar),
2. čista ledina ili međuredna obrada, a u redu zatravljivanje ili obratno,
3. zastiranje (mulčiranje),
4. gajenje biljaka za zelenišno đubrenje,
5. tretiranje herbicidima itd. Kod nas se u visokointenzivnim zasadima najčešće koristi čista obrada, a u zadnje vreme i zatravljivanje međurednog prostora uz tretiranje herbicidima u redu (sl.104).

Čista obrada

Međuredna obrada se vrši mehanizovano, a u redu je kopanje ručno ili tretiranje herbicidima, mada u svetu postoje i bočne freze koje se kod nas jako malo koriste. Pomoću ovog načina održavanja zemljišta najlakše se uništava korov, čuva vlaga u zemljištu i uspostavlja povoljan vodno-vazdušni režim. Međutim, čista obrada ima i svojih nedostataka tj. takva zemljišta vremenom gube strukturu pa ih je potrebno češće đubriti. Svake četvrte godine neophodno je đubrenje stajnjakom ili još bolje svake četvrte godine gajenje biljaka za zelenišno đubrenje koje se zaoravaju u punom cvetanju (grahorica, stočni grašak, lupina, soja itd.). Ovaj način održavanja zemljišta sastoji se u jesenjem oranju i nekoliko prašenja u toku vegetacije što se izvodi tanjiračama, setvospremačima, frezama, špartačima itd. Dubina jesenjeg oranja zavisi od tipa zemljišta i podloge na kojima su voćke okalemljene. U savremenim intenzivnim zasadima jesenja i rana prolećna obrada obavljaju se takozvanim "čizel" plugovima. Kod nas se u nekim voćnjacima vrši samo međuredna obrada, a u redu se zemljište održava pod mulč-ledinom.

Ovaj način održavanja zemljišta preporučuje se u kišnim godinama.

Zatravljivanje

Održavanje zemljišta u vidu ledine se preporučuje na erozivnim terenima, u vlažnim područjima gde količina taloga prelazi 1.000 mm ili su prisutni sistemi za navodnjavanje, u zasadima koji su podignuti na većim nagibima i ako je teren sklon zabarivanju pa je nemoguć prohod mehanizacije. U našim uslovima ovo je nepovoljan način održavanja zemljišta i treba ga što je moguće više izbegavati. Međutim, čista obrada ima i svojih nedostataka tj. takva zemljišta vremenom gube strukturu pa ih je potrebno češće đubriti. Svake četvrte godine neophodno je đubrenje stajnjakom ili još bolje svake četvrte godine gajenje biljaka za zelenišno đubrenje koje se zaoravaju u punom cvetanju (grahorica, stočni grašak, lupina, soja itd.).

Ovaj način održavanja zemljišta sastoji se u jesenjem oranju i nekoliko prašenja u toku vegetacije što se izvodi tanjiračama, setvospremačima, frezama, špartačima itd. Dubina jesenjeg oranja zavisi od tipa zemljišta i podloge na kojima su voćke okalemljene. U savremenim intenzivnim zasadima jesenja i rana prolećna obrada obavljaju se takozvanim "čizel" plugovima. Kod nas se u nekim voćnjacima vrši samo međuredna obrada, a u redu se zemljište održava pod mulč-ledinom.

Gajenje podkultura

U zasadima se gajenje podkultura obično izbegava. Međutim, neke povrtarske kulture u prve dve godine dok zasad ne prorodi mogu da nadoknade sve troškove oko podizanja zasada. Pogotovo su pogodna takva zemljišta gde je izvršeno rigolovanje, tj. duboka obrada zemljišta. Najbolje podkulture su leguminoze koje se okopavaju: pasulj, grašak, soja, boranija. Prednost ovih kultura je što obogaćuju zemljište u azotu. Kao podkulture mogu se gajiti bostan, crni luk, krastavci.

Ne preporučuju se kao podkulture: pšenica, šećerna repa, suncokret, lucerka, kukuruz i ostala žita, krtolasto i industrijsko bilje, a posebno ne paprika, paradajz, patlidžan

Zastiranje zemljišta (mulčiranje)

Mnogobrojne se u koristi od zastiranja zemljišta, među kojima se naročito ističe čuvanje zemljišne vlage i povećanje plodnosti zemljišta. U mladim zasadima zastire se samo kružna površina oko voćaka, ali ne do debla, već se ostavlja nezaštićeno 50-100 cm u prečniku neposredno oko debla, zbog miševa. Sem toga, može se zastri red voćaka u vidu pantljike, širine oko 2m, gde se takođe ne zastire zemljište neposredno oko voćaka. Za ove svrhe u poslednje vreme se preporučuju: crni polietilenski film, pleva, lišće, lišće iz šume, natrula slama i seno, pasuljevina, stabljike suncokreta, strugotina, komina, sitno pruće, divlja i pitoma trska, rogoz, paprat i sl.

Debljina zastirača zavisi od upotrebljenog materijala i kreće se oko 10-20 cm. I količina zastirača varira: za voćku, od 1 do 4 godine potrebno je oko 20 kg materijala. Ovako se zemljište održava u na manjim površinama, dok je u plantažama zastiranje praktično nemoguće.

Pokrivanje površine plastičnim materijalima

Pokrivanje površine u zasadima ima za cilj da spreči isparavanje vode i razvoj korova. Za ovo se koristi plastična folija, kojom se pokriva površina duž redova, koja inače ostaje ne obrađena –oko 1,5 do 2m s jedne i druge strane. Pre pokrivanja, površina mora da se obradi. Folija ostaje oko tri godine, a zatim se postavlja nova. Ovaj način borbe protiv korova je prikladan za manje zasade i voćnjake s većim brojem sadnica po hektaru.

Gajenje biljaka za zelenišno đubrenje

Zelenišno đubrenje je naročito pogodan način održavanja zemljišta tamo gde se oskudeva u stajnjaku. Gajenjem biljaka za zelenišno đubrenje i njihovim zaoravanjem mogu se nadoknaditi organske materije koje ne dostaju zemljištu. Na ovaj način se unose važnija hraniva (N,P,K i Ca). Zaoravanjem biljaka za zelenišno đubrenje, povećava se plodnost poboljšava struktura zemljišta.

Zaoravanje biljaka za zelenišno đubrenje treba izvršiti blagovremeno. Biljke posejane s jeseni zaoravaju se početkom maja, odnosno polovinom leta, ako su posejane s proleća. Zaoravaju se diskosnim plugom ili rotofrezom.

Tretiranje herbicidima

U težnji da se što više smanje troškovi proizvodnje, u nekim zemljama se sve više širi primena herbicida za uništavanje korova, bilo na celoj površini, bilo samo duž redova.

Valentina Aleksić, dipl.ing. melioracija zemljišta i voda

Rizici u poslovanju poljoprivrednog gazdinstva

Rizik je uvek bio važan u poljoprivredi zbog varijabilnosti proizvodnje:

Vreme, insekti bolesti mogu uticati na proizvodnju.

Poljoprivrednici ne mogu uvek da proizvedu planiranu količinu, stoga se upravljanju rizikom mora uvek poklanjati dužna pažnja.

Loše upravljanje rizicima dovodi često do bankrota mnogih farmi, neophodnosti da se traži dodatno zaposlenje van gazdinstva kako bi se očuvalo gazdinstvo ili čak do samoubistva. Ovi problemi su važni farmeru i mogu ga skupo koštati ako se dese. Neki se ne mogu sprečiti, ali njihov uticaj na farmu se može kontrolisati.

Finansijski rizik

Rizik koji proističe iz mogućnosti otplate uzetog zajma od banke,

- Varijabilnost kamatne stope,
- Zainteresovanost banaka za davanjem zajma
- Promena vrednosti kreditne zaloge,
- Promena finansijske situacije na gazdinstvu

Suša smanjuje prinose

Cene svinja se smanjuju do izrazito niskog nivoa

Visoka zaduženost dovodi farmera u neprilike

Sejalica se pokvari tokom setve

Poljoprivrednik polomi ruku silazeći sa traktora

Razvod supružnika na farmi

Radnik na farmi se zaposli u lokalnoj fabrici

Stoka uginje zbog poplave

Zakon o zagađenju počinje da se primenjuje

Farmer je tužen zbog nekih povreda radnika na farmi.

Kako da upravljamo rizicima

Stabilne linije proizvodnje

- Diverzifikacija
- Osiguranje
- Dodatni kapaciteti proizvodnje
- Plaćanje zakupa udeom u proizvodnji
- Usluge mehanizacijom i uslužni tov
- Ugovaranje nabavke inputa

Upravljanje rizikom je nezamislivo bez dobre evidencije

- Dobra evidencija ne znači sama po sebi upravljanje rizikom
- Dobri podaci omogućavaju razumevanje kritičnog finansijskog rezultata

Dragan Kolčić, dipl.ing.agroekonomije

Poštovani Poljoprivredni Proizvođači ,

Posetite internet stranicu www.agroponuda.com a u koliko Vi želite da ponudite svoj proizvod na prodaju obratite se nama . **Poljoprivredna Stručna i Savetodavna Služba „POLJOSERVIS“ d.o.o. Knjaževac sa sedištem u ulici Knjaza Miloša br. 75 , 19350 Knjaževac ili tel.019/730-888**

KONTAKTIRAJTE
SVOG SAVETODAVCA
I OBJAVITE PONUDU
VAŠIH PROIZVODA!

AGROPONUDA
BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE

Savetodavci Poljoservis-a su u ovom kvartalu objavili **46** agroponude.

Oblast poljoprivredne proizvodnje	Broj ponuda
Voćarstvo	1
Ratarstvo	9
Povrtarstvo	4
Stočarstvo	32
UKUPNO :	46

www.stips.minpolj.rs

**Cene voća i povrća - kvantnaške pijace u Srbiji
za period 12.- 18.12.2016. godine**

Jedinična mere dln/kg	Centralna Srbija			Vojvodina	
	Beograd	Kraljevo	NS	Novi Sad	Subotica
Banana (Banana)	105	95		100	
Grčipfрут (Grapefruit)	100	110		150	
Grožđe belo ostalo (Grapes white others)	165				
Jabuka-Ajdarud (Apples-Aidarud)	35				
Jabuka-Dobruša zlatna (Apples-Golden Palminus)	40				
Jabuka-Grafi Smith (Apples-Grafi Smith)	40				
Jabuka ostala (Apples-other)	50	30		40	
Kivi (Kiwi)	110	80			
Kruška (Pear)	90	80		100	
Limon (Lemon)	80	100		100	
Mandarina (Tangerine)	65	70		120	
Nar (Pomegranate)	130				
Orah (Walnut)	100			100	
Pomerandža (Orange)	80	60		100	
Jedinična mere dln/kg	Centralna Srbija			Vojvodina	
	Beograd	Kraljevo	NS	Novi Sad	Subotica
Dokoli (Droccoli)	140		160		
Kefir (Cauliflower)	70	80	100	70	
Korovica-selinski (Cucumber for salad)	135	135	150		
Krompir (Potato)	25	25	25		
Kupus (Cabbage)	13	15	15	20	
Luk beli (Garlic)	300		450	300	
Luk crni (Onion)	20	30	30	20	
Paprika-habura (Pepper-habura)	180				
Paprika-ostala (Pepper-other)	170		100	100	
Paradajz (Tomato)	85	90	60		
Pešak-ladi (Peas white)	190	300	190	250	
Prasiluk (Leek)	55	50	80	80	
Spanać (Spinach)	130		150	120	
Tikvice (Zucchini)	110	110		130	
Zelena salata komad (Lettuce piece)	35		30		
Šargarepa (Carrot)	30	30	35	30	

Cene voća - zelene pijače u Srbiji za period 12.- 18.12.2016. godine

Arodinica mare din/kg	CENTRALNA SRBIJA										KOUVODINA					DOPUNJAVNE CENE							
	Beograd Kalenic	Beograd Skadarlija	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Nis	Pirot	Požarevac	Smolensko	Vranje	Zaječar	Kikinda	Novi Sad	Pancevo	Sember	Šabotroica	Subotica	Zrenjanin	SRIJA	CENTRALNA SRBIJA	SRIJA VOJVOJINA	
Banana (Banana)	140	110	120	100	110	120	110	120	120	120	120	120	120	130	100	150				120	120	120	120
Grafit (Grapefruit)	150	140		140	150	120	200	150			150	150	140	160	150					150	150	150	150
Čokolada - kakaon	250	250	240	240	150	300			600			200	200	120	120					200	250	250	250
Gratje-omc ostalo (Grapes- black, others)	250	220			150	300			500			250	250	120	120					250	250	250	250
Jabuka-Ajdaros (Apples- Isard)	80	80	80	80	80	80	80	80	40	40	80	35	80	80	80	80				80	80	80	80
Jabuka-zlatni cellos (Apples- Golden Delicious)	70	80	80	80	80	80	80	80	40	40	80	40	80	80	80	80				80	80	80	80
Jabuka-Greni Smrt (Apples- Granny Smith)	80	80	80	80	80	80	80	80	50	50	80	40	80	80	80	80				80	80	80	80
Jabuka ostala (Apples-other)	80	80	40	40	70	80	40	40	40	40	35	80	80	80	80	80				80	80	80	80
Kivi (Kivi)	200	180		140	180	130	130	120	150	100		100	100	100	150					100	100	130	130
Kruska (Pear)	100	100	100	130	120	130	150	100	100	100		100	100	100	100	100				100	100	100	100
Limon (Lemon)	130	120	180	130	130	130	120	150	120	150	120	150	150	120	120					150	130	130	130
Mandarina (Tangerine)	150	120		100	120	120	120	120	100	120	100	120	120	120	120	120				120	120	120	120
Nar (Pomegranate)	220	170	180	170	200	150	170	180	180			220	200	200	180					170	170	170	170
Oran (Walnut)	900	900	700	800	900	800	850	800	800	800	800	800	800	800	800	800				800	800	800	800
Pomaranča (Orange)	190	110	100	70	110	100	120	100	100	120	100	120	100	140	150					100	100	100	100

Cene povrća - zelene pijace u Srbiji za period 12.- 18.12.2016. godine

Jedinična mera din/kg	CENTRALNA SRBIJA											KOLIKODIJA						DOKONJATNE CENE	
	Beograd Kalenic Beograd Skadarlija Čukak Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Nib	Piroć	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zajecar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo	Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin	SRBIA	CENTRALNA SRBIJA	VOJVODINA
Brokoli (Broccoli)	250	250	250	200	200	250	170		250	200		250	200				250	250	
Karfiol (Cauliflower)	200	150	100	150	140	120	120	150		120	100	120	100				100	150	
Kastanje-saloni (Cucumber for salad)	180	180		150	100	180	70	110	150		150	150					180	150	
Krompir (Potato)	80	50	30	40	40	40	40	40	40	40	40	50	40				40	40	
Kupus (Cabbage)	40	30	20	30	20	25	20	25	20	15	20						20	20	
Luk bel (Garlic)	500	500	500	500	500	400	450	500	500	500	500	600	700				500	500	
Luk-cim (Onion)	80	50	50	50	40	40	40	40	40	30	50	50	50				40	40	50
Paprika-babura (Pepper-babura)	250	250				180					250	150					250	250	
Paprika-ocela (Pepper-ocela)	200	200	140	150		130			200		150						200	200	
Paradajz (Tomato)	150	130	120	110	150	80	70	70	100		130	120							
Pasulj-beli (Beans white)	400	300	300	300	250	220	300	250	220	250	300	300						250	300
P-pulj (Beans)	100	80	80	80	100	100	90	150	90	120	100						100	100	
Sparnac (Spinach)	180	150	180		150	180	120	80		200	200	150	200				200	180	200
Tikvice (Zucchini)	200	180	150	90	180	150	170	150		150	150	150					150	180	150
Zelena salinakomad (Lettuce-piece)	70	50	40	40	25	25	30	30	40	50	50	50					40	40	50
Šargarepa (Carrot)	80	50	50	50	50	50	50	50	50	50	100	50					50	50	50

Cene žive stoke - stočne piščice u Srbiji za period 12.- 18.12.2016. godine

Jedinica mere dn/kg	Težina/ uzrast	Rasa	Centralna Srbija										Vojvodina						Donja Srbija									
			Beograd	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Nis	Pirot	Pozarevac	Smederevo	Vranje	Zajčar	Kikinda	Novi Sad	Pancevo	Sombor	S.Mitrovica		Subotica	Zrenjanin							
Bkovi	>500kg	SH				230																						
Dvasko	svetadine	svetadine	220	200	190	190																						
Jagnjad	svetadine	svetadine	300	300	270	230	290	300	320	280	280																	300
Jarad	svetadine	svetadine	170	200	200	150	230	200		200																		200
Junad	350-450kg	svetadine																										
Junad	>450kg	svetadine																										220
Kozi	svetadine	svetadine			125		150	110																				220
Koza za Manje	svetadine	HF																										
Koza za Manje	svetadine	SH				150			150	160	123																	150
Krmale za krmje	>130kg	svetadine	140	130	100	90	120																					130
Ovca	svetadine	svetadine	170	130	130	120	150	150	110	130	160	150																100
Prasad	16-25kg	svetadine	200	180	200	160	200	180	240	200	220	270																200
Prasad	<=15kg	svetadine	230	180			220		240	200		200																220
Telad	80-160kg	SH				360			360	340	370																	360
Toštenid	80-120kg	svetadine	160	160	190	150	140	160	140	170	160	110																170
Toštenid	>120kg	svetadine	150	160	130	140			130	140	130																	150
Šijačad	svetadine	svetadine	220			140			220	220																		220

Cene žitarica / stočne hrane u Srbiji za period 12. – 18. 1. 2. 2016. godine

Proizvod	Jed. Mjere	Mesto prodaje	Centralna Srbija												Vojvodina															
			Beograd	Obrenovac	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Nis	Prot	Požarevac	Smederevo	Vranje	Zaječar	Kikinda	Novi Sad	Pancevo	Sombor	S. Mitr-ovica	Subotica	Zrenjanin									
Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	đšak 50kg	Gasdinstvo					16	22						16									20	17						
Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	rifuz	Gasdinstvo																					20		16					
Lucerka (semo u balama)	bala 12-25kg	Gasdinstvo			18				18	20	15	18											18		13					
Pšenica	đšak 50kg	Gasdinstvo						20	20			18													22	16.5				
Sojino zrno	đšak 50kg	Gasdinstvo					40																			42.0				
Stočni ječam	đšak 50kg	Gasdinstvo					22	24				18														24	17.7			
Kukuruz (okrunjen, veštački sušen)	đšak 50kg	Maloprodaja					19	22																						
Sojino saćma (44% proteina)	đšak 33kg	Maloprodaja	66	78	64	60	65		69	65															72		48.0			
Stočno brašno	đšak 33kg	Maloprodaja				23		18		18	26														20					
Suncokretova saćma (33% proteina)	đšak 33kg	Maloprodaja	36	45	36	27	35		39	45															43			22.5		
Kukuruz (okrunjen, prirodno sušen)	đšak 50kg	Pijaca	16	22		23	16	22		20	20	23															20	16.5		
Lucerka (semo u balama)	bala 12-25kg	Pijaca					18			15	16																			
Pšenica	đšak 50kg	Pijaca	20			22	20	20			22																		16.5	
Pšenica	rifuz	Pijaca																											16.0	
Sojino zrno	đšak 50kg	Pijaca					40																						42.0	
Stočni ječam	đšak 50kg	Pijaca	20	25		23	22																						17.7	
Stočno brašno	đšak 33kg	Pijaca	16				16					20	21																	
Pšenica	đšak 50kg	Silos								15																			20	

